

Az uradalmi tisztek 1860-ban, Széchenyi István halála miatt gyászmisét mondatnak Enyingen és 1 hónapig gyászt viseltek. A támogatást kérők között persze bőven akadtak rászoruló és szerencselovagok is. 1867-ben például – és ezzel a mulatságos epizóddal szeretném írásomat befejezni – Szemes Antal szekszárdi francia nyelvmester 5 pengő forintot kapott „az előterjesztett névnap üdvözléért – ámbár Óhercegsége Pálnak nem hivatik”.

Demeter Zsófia

„Jókai szőlője”

Jókai Mór szabad idejében svábhegyi szőlőskertjében gondozta a maga ültette szőlővesz-zőket. Beérés után a különböző fajtákat külön szüretelte hagyományosan, taposással, mustgyűtő kosárból meregetve töltötte az édes mustot.

A Nagymihályban (ma Michalovce, Csehszlovákia) élő Mathiasz János, az író hetvenötödik születésnapjára új szőlőfajtát akart nemesíteni, hogy azt *Jókai-szőlőnek* nevezze el. A természet azonban közbeszólt, s az új fajta végül is egy évvel később, 1901-re készült el. A névadáshoz Mathiasz levélben kérte az író hozzájárulását, ebből idézek néhány részletet:

Az új szőlőfajta eredetéről írja:

„... Az újszülött származása: *Apja Chasselas Duhamel, francia eredetű, szép nagy s rozsdafoltos, fehér bogyójú, koránérő s bőventermő nemes csemegefajta. Anyja pedig Bronmer's Traube, német származású, elég korán érő, hirtelenszőke szépség, sajátos szőgyen-piros színű, kitűnő ízű, lágy húsú s kissé szagos természetű terméssel...*”

A levélre így válaszolt Jókai:

„Igen tisztelt kollégám!

Mint magam is szőlőművelő ember, nagy élvezetet találtam az Ön által létrehozott újfajta szőlőben, mely a jó tulajdonok egyesítésével van felruházva. Nagy büszkeségemet fogom találni benne, ha e remek szőlőfaj az én nevemet viselendi s a kitüntetést Önnek hálásan megköszönöm. Minden áldást kívánva Önre, maradok igaz tisztelettel.

Budapest, 1901. október 4-én.

Igaz híve
Dr. Jókai Mór.”

A Svábhegyet régebben Nyék-hegynek nevezték, de a XVIII. században betelepedett svábok vették birtokukba, azért a nép Svábhegyként tartotta nyilván. Mai neve Szabadság-hegy.
Strobel Árpád

„Jó szóval oktasd...”

József Attila és Buday György a vásárhelyi munkásotthonban

A hódmezővásárhelyi szervezett munkásság sokáig nélkülözte az önálló otthont. Szántó Kovács János idejében valamelyik társuk házánál jöttek össze, később a gyarapodó létszámú szakszervezeti csoportok kávéházakban, korcsmákban gyűléseztek, vendéglők különtermét vették bérbé.

Bár az otthonteremtés gondolata a századdal egyidős, a megvalósítást előbb az első világháború, a forradalmak, majd az infláció, a válság késleltette. A város szervezett munkássága (létszáma 1922-ben 1047 fő)¹ csak a hatóságokkal való hosszadalmas alkudozások után, súlyos bankkölsönt vállalva, önkéntes adományait és kétkezi munkáját is összehadva – hosszú évek, évtizedek után érezhette magát a sajátjában. Az 1931 őszi birtokba vett (teljesen csak 1932-ben elkészült) munkásotthon, a szociáldemokrata párt helyi székháza

¹ Hódmezővásárhelyi fiókleveletár 115/1922. eln. sz. irat
Ezzel az írással emlékezünk a költő születésének 85. évfordulójára (Szerk.).